

BOSTAD

MÅNDAG 17 OKTOBER 2011

Höstodla
inomhus
SIDAN 7

Hur sköter jag
fikonträdet?
FRÅGA EXPERTEN, SIDAN 8

MED HAVET SOM NÄRMSTA
GRANNE

SIDORNA 4-6

NATURTOMT. – Vi ville ha ett fristående hus men slippa renovera och påta i en trädgård, så vi valde ett nybyggt hus på en naturtomt som vi inte äger men har ändå, säger Hans och Kerstin. De föredrar att sitta på altanen med gode vännen Peter Damm och språka över en pilsner.

”Nära havet vill jag bo ...”

De grå trähusen med sina röda tegeltak ligger utströdda i slutningen ner mot Tånguddens båthamn. Här uppifrån är utsikten en ständigt skiftande tavla. Två röda bogserbåtar håller just på att vända ett jättelikt fartyg mitt i inloppet till Göteborg. Från containerhamnen på andra sidan älvmyningen hörs ljuden från lastning och lossning.

På den här sidan är det lugnt och tyst. Från vattnet väcker småhusområdet inte mycket uppmärksamhet. Husen smälter in i berget. Den som har örnblick kan räkna till 49 röda sadeltak, vinklade åt olika håll som i ett gammalt bohussläkts fiskarsamhälle.

Men husen är nya. För fem år sedan fanns här bara natur. HSB köpte marken redan i mitten av 90-talet men när området skulle byggas blev det protester. Man fick inte klar-tecken för bygget förrän ett tiotal år senare. Då stod 1 500 i kö till husen som bara fanns på papper och i virtuella modeller.

– Läget lockade, säger alla som vi pratar med. Vi möter dem på den slingrande serpentinvägen genom området, på gångstigen upp mot berget ovanför och vi ser dem på spatiösa altaner.

– Vi äger inte en kvadratmeter mark men har en hel skog precis utanför dörren, säger

en man som håller på att tända grillen på sin uteplats medan sonen leker i blåbärriset nedanför. Vi plockar svamp alldeles bakom huset.

– Jag älskar att vara nära havet och att sitta ute och måla i friska luften!

Det säger Inga-Lill Andreasson, där hon dukat upp med penslar och pannåer på uteplatsen mellan huset och förrådet där hon inrett sin ateljé.

BIRGITTA PETTERSSON RULLAR en stor dramaten-väska på hjul efter sig på stigen från parkeringen och garagen.

– Jag vill undvika att köra bil inne i området, säger hon. Det är en lyx att bo så här fridfullt i en storstad.

Anna och Lina är grannar på väg ner till stranden med sina små barn.

– Vi går dit nästan varje dag, säger de. Där är så fint och det är lätt att komma ner med barnvagnarna.

Hans Johansson parkerar sin bil i carporten utanför sin och Kerstin Backlunds ytterdörr.

– Vi valde huset för utsiktens skull men flyttade till området för att vi ville bo i stan och ändå kunna köra bilen fram till dörren och sitta ute på altanen med goda vänner, säger han. Här förenas fördelarna med både lägenhet och villa.

– Det är viktigt för oss att kunna ta del av

stadens stora utbud av aktiviteter utan långa transportsträckor. Vi gillar att gå på idrott och andra evenemang och att kunna gå ut på restaurang och sedan cykla hem. Det tar en kvart att komma till Brunnsparken med buss.

Denna fredag eftermiddag inleder Hans och Kerstin helgen med en pilsner i solen på altanen med kompiserna Peter Damm. Träden står tätt in på altanracket och marken nedanför består av övervuxna stenbumlingar, vilda grästuvor, ljung och mossor.

– När vi bodde i lägenhet saknade vi naturen, säger Kerstin. Bor man i hus är det bara att öppna dörren och gå ut men oftast måste man lägga en hel del arbete på tomt. Vi ville bo i hus men slippa trädgård.

HUSEN DEFINIERAS som bostadsrättslägenheter där ägarna bestämmer över allt innanför väggarna och på sina altaner medan föreningen ansvarar för husens utsidor och den gemensamma utemiljön. Hans är ordförande i bostadsrättsföreningen Valö fyr.

– Alla vill ha både utsikt och lummig grönska, säger han. Det gäller att komma överens om vilka träd som ska sparas och vilka som ska tas ner. Vi har ett kollektivt ansvar för underhåll och skötsel av husen och grönytorerna omkring dem, gemensamhetshuset, parkeringen och trafiksäkerheten i området.

Reglerna för området säger att mellan husen ska det bara finnas sådant som växer och på de flesta håll står självsådda små och gräs högt in på husväggar och uppfall. Men när vi går runt ser vi att en del som inte äger en trädgård ändå tycker om ha något grönt att sköta om. På sina håll gräset ansats och egna plantor smugits i jorden.

På Inga-Lill och Gunnar Andreassons plats mot gatan gör krukor och lådor i färgglada blommor sitt bästa för att hålla kvar sommaren så länge som möjligt. Ibland dem sitter Inga-Lill och målar h motiv.

– Bättre än så här kan man inte ha det, säger hon. 40 procent av arbetstiden sitter jag kvar. Resten av den jobbar jag som läkarsekreterare i primärvården.

Inga-Lill och Gunnar lämnade sin vill 350 kvadratmeter och en stor trädgård för att bosätta sig i ett bostadsrättshus på 103 kvadratmeter och utan tomt. De båda döttrarna är utflugna sedan länge och sonen Alexander håller just på att flytta till egen lägenhet. Gunnar har räknat ut att de lagt i genomsnitt 3 500 kronor i månaden på reparationer under de 20 åren med huset i Landvetter.

HAMNÅRA. Närheten till vattnet, farleden och containerhamnen på andra sidan älven är påtaglig. Anna och Lina promenerar med sina döttrar Ada, som vill gå själv, och Klara på den asfalterade serpentinvägen som slingrar genom området. Det finns inga staket mellan tomterna utan man kan gå fritt i den vilda naturen mellan husen. Inga-Lill Andreasson skymtar på sin altan i bakgrunden. En vacker stenmur har anlagts längs stora delar av vägen genom området.

Bilder: JANNE OLANDER

KLÄTTRAR. Valö Fyr, med sina 49 bostadsrättsbostäder, ligger på sluttningen av bergspartiet Stora Billingen vid Göta älvs utlopp i havet. Husen ligger oregelbundet och lär varandra som i ett gammalt fiskesamhälle i Bohuslän.

– Alla semesterar gick åt till att underhålla huset och sköta om trädgården, säger han. Nu lägger vi kanoten på biltaket och drar iväg och paddlar. Eller kör ner till Europa. Huset är ju helt nytt. Skotta lite snö och sopa runt ytterdörren är allt vi behöver göra.

– Det var så befriande att göra sig av med alla onödiga ägodelar, säger Inga-Lill. Vi hade 19 bokhyllor. Här har vi havsutsikten, det räcker långt. Prylar tar energi. Jag vet inte hur mycket tid jag lagt på att städa.

Inga-Lill och Gunnar vill inte ha åren i det stora huset ogjorda.

– Allt har sin tid, säger de. Många av våra grannar är i samma situation. De är 55 plus och vill ha det bekvämt på mindre yta än när de hade sina barn hemma.

Gunnar och Inga-Lill räknar till sex barnfamiljer när de går igenom grannskapet i minnet.

– Husen är nog både för små och för dyra för unga familjer.

PARET ANDREASSONS hus kostade 5,3 miljoner, så det är dyra kvadratmeter. Om de inte hade fått bra betalt för sitt gamla hus kunde de ha valt att betala mindre i insats och mer i månadsavgift i stället. Nu betalar de 1 880 kronor i månaden till den gemensamma skötseln av området. I det ingår även bredband och telefoni, kabel-tv, va och sophämtning. Ungefär en tusenlapp i månaden för värme och el tillkommer.

– Huset är energisnålt och lättskött, säger Gunnar. Det är trä överallt, i väggar, golv, trappor och tak.

På bottenvåningen finns kök och vardagsrum i öppen planlösning, med stor altan

mot väster utanför det stora öppningsbara glaspartiet. Övervåningen har två sovrum och ett allrum där trappan kommer upp. Sonen hann nätt och jämt bära ut sina möbler förrän Gunnar inrett sitt nya arbetsrum med havsutsikt. Allrummet utanför blev nästan tomt. Nu finns här bara en cross-trainer med en stor tv-skärm framför.

– Här kan Gunnar motionera framför tv:n medan jag ser mitt favoritprogram från soffan nere i vardagsrummet, säger Inga-Lill.

HON FÖREDRAR ATT MOTIONERA UTMOMHUS. Från juni till september simmar hon strax nedanför området.

– Vattnet är tjänligt, säger hon. Man får passa sig för svallvågorna från de stora fartygen bara. Det finns flera fina sandstränder med långgrund vatten fram till rännen där de muddrat.

Både Inga-Lill och Gunnar cyklar till jobbet numera.

– När vi kommer hem laddar vi kaffekorgen med smörgåsar och går ner till vattnet och sätter oss, säger Inga-Lill.

– Eller upp på berget, där vi har utsikt ända bort till Vinga, säger Gunnar.

– Nu när man inte har några rosor och tulpaner att vara rädd om så är det riktigt trevligt att ha rådjur inpå knuten, säger Inga-Lill. Råvar ser vi ibland också.

– Långdrag med sina fina restauranger är bara en cykelturn bort, liksom Saltholmen, med sina båtar ut till öarna i Södra skärgården, fortsätter Gunnar och tillägger:

– Det enda jag skulle önska att jag hade mer av är tid, för att kunna göra allt jag vill.

ELISABETH MAGNUSSON
031-62 40 00 gpbostad@gp.se

FAKTA OM HUSEN

■ De 49 husen ligger på sluttningen av bergspartiet Stora Billingen vid Göta älvs utlopp i havet. Arkitekterna Anders Landström och Magnus Stenmark, Landström Arkitekter AB, ritade och planerade området i samarbete med landskapsarkitekter på Ramböll AB. Varje hus har sin unika, individuella vridning och anpassning till terrängen, som har en nivåskillnad på hela tio meter.

■ Husen är byggda i massivträ av Fristad Bygg. Massivträ ger en styv och stabil konstruktion och har goda

effekter på inomhusklimatet. Det kan lätt uppta och avge både värme och fukt. Vägarna är inte tapetserade, utan träets struktur skymtar fram under de målade vägarna.

■ Husen är av tre olika typer i storlekar om 103, 123 och 136 kvadratmeter. Alla är uppförda i ett och ett halvt plan med fasad i liggande träpanel i grågröna toner och tak i rött lertegel.

■ Planlösningen på bottenvåningen är öppen med stora fönster som släpper in ljuset och naturen. Övervå-

ningen har synlig takvinkel med drygt tre meter till taknock.

■ Husen värms med fjärrvärme med undercentral och individuell mätning i varje hus.

■ Alla hus har en rymlig altan, de flesta åt väster.

■ Till varje hus hör ett fristående förråd och en carport för en bil. På området finns extra parkeringsplatser och långor med garage.

■ Valö fyr, den riktiga, syns inte från husen. Den ligger på Valö längst ner i söder i Göteborgs skärgård.

FRI SIKT. Från fönstret på övervåningen har Hans och Kerstin en vidsträckt utsikt över Göteborgs hamninlopp och norra skärgård.

OBYGGT. Huset var inte byggt när Hans och Kerstin köpte det så de valde själva material och färger i sitt kök. Bänkskivan är i granit med plattor i tumlad marmor på väggen ovanför.

LJUST. Mellan köket och altanen finns endast ett stort öppningsbart glasparti. Inga-Lills och Gunnars hus ligger högre än grannarna, så de får in både sol och utsikt men slipper insyn.

ATELJÉ. Till frosten sätter stopp för penselföringen stannar Inga-Lill Andreasson på sin uteplats och målar. Många tavlor går åt till hantverksmässan på Frölunda Torg, där hon ska stå och sälja hela december.

◀ **RYMD.** – Övervåningen är ljus och har rymd genom att det är öppet ända upp till taknocken, men det var lite knepigt att möblera på grund av alla skiftande takhöjder, säger Hans och Kerstin.

Fler bilder hittar du på webben.

www.gp.se/bostad

